

PETRICHOR

*Petrichor** este volumul de debut al Crinei Bega, câștigător în 2017 al premiului *Budila-Express*, în cadrul concursului de poezie *Alexandru Mușina*. Majoritatea poemelor din volum amintesc de textele poezilor imagiști, versurile lor simple reușind să creeze imagini care rămân cu cititorul după lectură: „aruncă chiștocul pe asfaltul umed/ unde se-ntinde o pată de ulei –/ curcubeu pe deasupra capetelor lor” (*serendipity 2*), „fericire – o apă ce țâșnește / la marginea străzii / dintr-un hidrant spart” (*serendipity 3*), „în rest e tăcere –/ cioburi verzi împrăștiate pe asfalt” (*petrichor*). Însă cotidianul din aceste poezii e unul straniu, imaginile fiind adesea trecute prin filtrul imaginației care transfigurează realitatea. Toate poemele sunt plasate într-un anume moment, definitoriu pentru acest univers, și anume în atmosfera imediat următoare unei ploii, iar *petrichor* pare a simboliza aici nu atât mirosul specific și atât de greu de cuprins în cuvinte, cât un mod special de a privi lumea, în lumina umedă de după căderea ploii, când realul interferează cu fantasticul: „câțiva puști stau în poziție de cumpănă/ pe felinarele stradale încă aprinse/ cu ramuri înflorate încolăcite/ pe gleznele lor –/ întind pânze” (*zori*), „șiroaie de lapte se scurg pe țigle pe pielea opalină a puștoaicei unduite pe deasupra blocurilor în vâscozitatea verde marină a firului alb deșirat” (*docuri*), „între cele două porți de fier fără plasă, băieții mai mari joacă fotbal. unul dintre ei stă cufundat până la brâu în acoperișul subțire de tablă al chioșcului din colț – mănâncă dulciuri” (*perioada albastră*).

Instanța poetică se plasează mereu undeva în apropierea acestor mici evenimente banale, pe care le privește, le trece prin filtrul propriei imaginații, le notează și le resemantizează în poezie. Ea e pe stradă, ori în parc, se plimbă, se dă cu rolele, ori stă pe *borduri umede* și privește, iar realitatea îi apare altfel decât le apare unor oameni obișnuiți care ar putea privi aceleași lucruri. Aura specială a momentelor de după ploaie limpezește nu doar aerul, ci și imaginile și scoate în evidență detalii care altora le scapă și care declanșează asocieri ce duc la crearea poemelor: „o coajă de nucă/ plutește în derivă/ pe o baltă// pielea îmbibată/ de suflul străzii de liliac/ în ploaie –// simțuri deșirate” (*primăvară*). E un mod de a privi lumea care le e specific poezilor și copiilor. De altfel, copiii sunt în centrul atenției instanței poetice, ei par să populeze de fapt acest cartier de periferie. Copii pe stradă, în parc, în scările de bloc, în curtea școlii, dar copii care nu fac aproape nici un zgomot – e multă liniște în volumul *Crinei* – și care, chiar și atunci când țipă, o fac *suav*. Fetele sunt adesea descrise ca având mișcări delicate și fluide – imaginea balerinei revine obsesiv în volum: „ea se rotește într-un picior în pânzele de

baletistă prinse de catarg iar încheieturile mâinilor se frâng grațios deasupra capului” (*perioada albastră*), pe când băieții, văzuți adesea în grupuri, jucând fotbal ori împărțind o țigară, par a fi deținătorii unui adevăr uitat de adulți: „uite dacă aveam bani/ poate nu ne mai cunoșteam/ nu mai râdeam și plângeam și râdeam iar/ ca nimeni alții/ împreună/ uite viața e frumoasă” (*serendipity 2*). Aceeași serenitate o mai simte, încă, și instanța poetică: „rămân în stradă/ suspendată într-o fericire privată/ ca mișcările norilor/ fără grija unui sprijin” (*copilărie*). Adulții apar și ei, dar, atunci când nu sunt părinți, sunt ori muncitori anonimi și șterși, care există doar pentru că sunt văzuți, ori prezențe nedorite care îi interoghează pe copii: „voi ai cui sunteți, copii?” (*tufe de chiciură*) sau îi judecă: „n-aveți minte” (*două fete*). Copiii sunt însă adevărații înțelepți în acest univers aflat sub constanta apăsare a apei, ei au acces la un secret care este pierdut de mult pentru cei mari și au puterea de a transfigura realitatea cenușie și banală într-una magică și plină de sens: „două fete pe o potecută de ciment între blocuri/ miroseau margarete/ și cu picioarele în jetul alb al turboreactoarelor/ au început să dea ture la nesfârșit/ în jurul lumii” (*două fete*), „eram mici – își citesc unul altuia pe buzele ruginite/ și puteam să facem nave spațiale” (*lampagiul*).

Eul acestei poezii este el însuși prins la limita dintre sfârșitul copilăriei și începutul maturității. Conștientă de forța nelimitată a imaginației ludice, instanța care notează micile poeme ale acestui univers limitrof și aproape acvatic nu vrea să renunțe la puterile pe care aceasta i le conferă, dar simte deja nostalgia după ceea ce știe că va pierde într-un final, cum citim în *metamorfoză*, *saudade*, ori în *one love*, în care fetița, atunci când cade, nu vrea să dea drumul din brațe ursului de pluș, chiar dacă știe că se va lovi. Ea vede cartierul și așa cum este el în realitate, cu blocurile, cărămida și cimentul său, dar și așa cum îl văd copiii, ca un parc acvatic plin de desene făcute cu creta și de petale de liliac. Însă metafora *caruselului în paragină* surprinde cu finețe și exactitate conflictul dintre copilărie și maturitate.

E magie și culoare în versurile *Crinei*, chiar dacă nu e vorba propriu-zis de așa ceva în volumul său. Realul se diluează aici, ca petele de ulei, în mici lacuri de ploaie și capătă culorile curcubeului. Pierderea inocenței copilăriei nu înseamnă neapărat și pierderea acestei puteri speciale de a privi altfel lumea, căci, așa cum spuneam, ea e atuu copiilor și al poezilor.

*Crina Bega, *Petrichor*, Editura Tracus Arte, București, 2017